

MAI 2 1. a 2. cvičení - výpočet primitivní funkce (neurčitý integrál) 1.

(Najděte primitivní funkce na maximálních intervalech)

1. Jednoduché příklady na výpočet primitivní funkce :

a) (užití tabulky primitivních funkcí a výpočet integrálu násobku funkce a součtu funkcí)

$$\int (3e^x + \frac{1}{x}) dx ; \int (5\sqrt{x} + \frac{1}{\cos^2 x}) dx ; \int (\sqrt[3]{x} + x^5) dx ; \int \frac{x^3 - 1}{2x} dx ; \int \frac{(1-v)^2}{v\sqrt{v}} dv ;$$
$$\int \frac{x^2}{x^2 + 1} dx ; \int \frac{x^4}{x^2 + 1} dx ; \int tg^2 u du .$$

b) Je-li $\int f(x) dx = F(x) + C$ na intervalu I , pak, na odpovídajícím intervalu je

$$\int f(ax + b) dx = \frac{1}{a} F(ax + b) + C, a > 0 :$$

$$\int e^{-x} dx ; \int \cos(3x + 2) dx ; \int 4^x dx ;$$
$$\int (3x - 2)^6 dx ; \int \sqrt{3x - 2} dx ; \int \sqrt[3]{1 - 2x} dx ; \int \sqrt[3]{(1 - 2x)^2} dx ; \int \frac{1}{5 - x} dx ; \int \frac{1}{(3x + 1)^5} dx ;$$
$$\int \frac{1}{4 + x} dx ; \int \frac{1}{4 + x^2} dx ; \int \frac{1}{1 + 4x^2} dx ; \int \frac{1}{x^2 + 4x + 5} dx ; \int \frac{1}{x^2 + 4x + 7} dx ;$$
$$\int \frac{1}{\sqrt{1 - 9x}} dx ; \int \frac{1}{\sqrt{1 - 9x^2}} dx ; \int \frac{1}{\sqrt{9 - x^2}} dx ;$$
$$\int \sin^2 x dx ; \int \cos^2 x dx .$$

3. Integrace „per partes“ :

Jsou-li funkce f a g spojité na intervalu (a, b) , a je-li F je primitivní funkce k f na (a, b) a G primitivní funkce ke g na (a, b) , potom na (a, b) platí:

$$\int f(x) \cdot G(x) dx = F(x) \cdot G(x) - \int F(x) \cdot g(x) dx$$

nebo jiná (často užívaná) „verze“ věty o integraci per partes:

Jsou-li funkce u' a v spojité na intervalu (a, b) , pak na (a, b) platí:

$$\int u'(x) \cdot v(x) dx = u(x) \cdot v(x) - \int u(x) \cdot v'(x) dx$$

a) $\int x \sin x dx ; \int x^2 \cos x dx ; \int x^3 \ln x dx ; \int x \ln^2 x dx ; \int \frac{\arcsin \sqrt{x}}{\sqrt{1-x}} dx ;$

b) $\int \ln x dx ; \int \ln^2 x dx ; \int \frac{1}{x} \ln x dx ;$

c) $\int \sin^2 x dx ; \int \cos^2 x dx ; \int e^x (\sin x + \cos x) dx ; \int \sqrt{1-x^2} dx ;$

d) $\int \frac{1}{(x^2 + 1)^2} dx ; \int \frac{1}{(x^2 + 1)^n} dx, n \in \mathbb{N}, n \geq 3 ;$

4. „Slepování“ primitivních funkcí:

a) najděte $\int |x| dx$; $\int \sqrt{x^6} dx$; $\int |\sin x| dx$ v R ;

b) najděte v R primitivní funkci k funkci f , je-li

i) $f(x)=0$ pro $x \leq 0$ a $f(x)=2x$ pro $x > 0$;   ii) $f(x)=x$ pro $x \leq 0$ a $f(x)=\sin x$ pro $x > 0$;

iii) $f(x)=-x$ pro $x \leq 0$ a $f(x)=x^2$ pro $x > 0$;

5. Ukažte, daná funkce nemá v R funkci primitivní:

a) $f(x)=\operatorname{sgn} x$; b) $f(x)=x$ pro $x \leq 0$ a $f(x)=2x+1$ pro $x > 0$.

6. Ukažte, že funkce $f: R \rightarrow R$, definovaná jako $f(x)=2x \cdot \sin\left(\frac{1}{x}\right) - \cos\left(\frac{1}{x}\right)$ pro $x \neq 0$, $f(0)=0$, má v R primitivní funkci, i když není spojitá v bodě $x=0$.

7. Ukažte užitím integrace per partes a „s pomocí první přednášky“, že $\int \ln(\ln x) dx$ nelze vyjádřit pomocí elementárních funkcí.